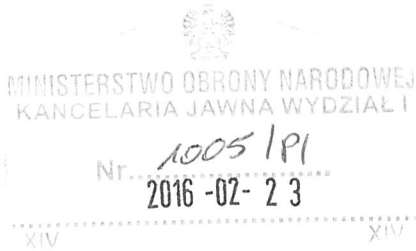

Ku 56/16

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
Podsekretarz Stanu
Pan-Bartłomiej GRABSKI

Warszawa, dnia 19.02.2016 r.

Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
Pan Stanisław GOGACZ

Dotyczy: projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 72)

Stanisławie Panie Przewodniczący!

Odpowiadając na pismo z dnia 22 stycznia 2016 r. znak: BPS/KU-034/72/14/16 dotyczące podjęcia przez Komisję Ustawodawczą Senatu RP prac nad inicjatywą w zakresie projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 72) przedstawiam następującą opinię w przedmiocie rozwiązań przyjętych w projekcie ustawy wraz z informacją o ocenie skutków finansowych wejścia w życie ustawy.

Przedłożony projekt ustawy ma na celu realizację wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 lutego 2012 r., sygn.. akt K 5/11. W wyroku tym Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 114 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest niezgodny z zasadą zaufania obywatelskiego do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 oraz art. 67 ust. 1 Konstytucji RP. W związku z tym przepis ten utracił moc obowiązującą z dniem ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw, tj. z dniem 8 marca 2012 r.

Trybunał Konstytucyjny w przywołanym wyżej wyroku zakwestionował wynikające z treści art. 114 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach uprawnienie organu rentowego do bezterminowej weryfikacji z urzędu na niekorzyść świadczeniobiorcy przyznanych świadczeń, także wówczas, gdy wadliwość wydanej decyzji wynikała z błędu organu rentowego. Powyższy stan prawny pozbawiał decyzje organów rentowych jakiegokolwiek stabilności. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego zasada zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa jest ściśle powiązana z bezpieczeństwem prawnym jednostki, a nabiera ona szczególnej wagi, gdy w grę wchodzi regulacje dotyczące emerytów, a więc osób o ograniczonej zdolności adaptacyjnej do zmienionej sytuacji. Trybunał Konstytucyjny nie zakwestionował możliwości weryfikacji prawomocnych decyzji rentowych stwierdził natomiast, że ponowne ustalenie prawa do świadczenia musi być uzasadnione wyjątkowymi

okolicznościami, tak aby została zachowana równowaga pomiędzy uzasadnionym interesem jednostki a interesem publicznym. Nadto podkreślił, iż wzruszalność powyższych decyzji nie może pozostawać nieograniczona w płaszczyźnie czasowej oraz z punktu widzenia rodzajów uchybień, jakie miały miejsce przy ustalaniu prawa do świadczenia.

Projektowana ustawa nadaje nowe brzmienie przepisom art. 83a ust. 1–3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121, z późn. zm.), art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015 r., poz. 704, z późn. zm.), art. 32 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015 r., poz. 330 z późn. zm.), art. 33 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015 r., poz. 900 z późn. zm.) i art. 114 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Dodatkowo projekt zakłada dodanie art. 36a w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz dwóch nowych jednostek redakcyjnych w art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (ust. 3 i 4), a poza tym uwzględnia konsekwencje dokonywanych zmian na gruncie art. 175 ust. 4 tej ustawy.

Projekt przewiduje także nadanie nowego brzmienia art. 32 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz art. 33 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. Przepisy te, nawiązując do rozwiązań ujętych w kodeksie postępowania administracyjnego, zawierają wyliczenie przesłanek powodujących uchylenie z urzędu decyzji organu emerytalnego, a także terminy oraz formę, w jakich to uchylenie może nastąpić. Zaproponowano także szczególną regulację, która przewiduje, że w wypadku, gdy zasadne jest wzruszenie decyzji z przyczyn, które nie zostały zawinione przez zainteresowanego, a które miałyby być dla niego wyjątkowo dotkliwe, zwłaszcza z powodu wieku tej osoby, jej stanu zdrowia lub „innych szczególnych okoliczności”, organ emerytalny uchyli decyzję, a po jej uprawomocnieniu wystąpi do właściwego organu o przyznanie stosownych świadczeń „w drodze wyjątku”.

Zaproponowane w projekcie rozwiązania ograniczają możliwość ingerencji organu rentowego w ustalone prawomocną decyzją uprawnienia strony, pozostawiając jednocześnie temu organowi prawo do oceny prawidłowości ustaleń zawartych w tych decyzjach, a także ewentualnie ponowne rozpoznanie prawomocnie rozstrzygniętej sprawy.

Podzielając stanowisko zaprezentowane w uzasadnieniu do wyroku Trybunału Konstytucyjnego, należy pozytywnie odnieść się do propozycji ujętych w senackim projekcie ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw,

zmierających do uregulowania przepisów dotyczących zasad wzruszalności decyzji rentowych zgodnie z obowiązującymi wzorcami konstytucyjnymi.

Zwrócić należy jednak uwagę, że w art. 3 projektu w zakresie dotyczącym art. 32 ust. 4 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz art. 4 projektu w zakresie dotyczącym art. 33 ust. 4 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin jest przywołany ust. 1 pkt 1 i 2, a winien być ust. 2 pkt 1 i 2.

Odnosząc się do skutków finansowych projektowanej regulacji, uprzejmie informuję, że proponowana zmiana zapisu art. 32 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin nie spowoduje bezpośrednich skutków finansowych dla budżetu państwa, ale z pewnością przyczyni się do prowadzenia wnikliwego postępowania dowodowego skutkującego wydaniem prawidłowych decyzji.

Wyrazem szacunku
Pawłemu Cichemu